

W. BIEGAŃSKIĘ · W · CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GOŃCZYSTOCHOWSKI

DIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

TEATR „NOWOŚCI”.

W Czwartek, dn. 15 września r. b.

Tylko JEDNO przedstawienie

Artystów Pierwszej Sceny Polskiej Teatru „ROZMAITOŚCI” st. m. Warszawy

„Burmistrz Stylmondu”

Dramat wojenny z nieładu Niemców na Belgję, w 3 aktach, Maurycego Maeterlincka, grany w Warszawie bez przerwy przez 60 wieczorów przy wyprzedzonym teatrze, z 16-letnim Chmielickim, w roli tytułowej. Bilety nabywać można w cukierni „Kryształ”.

KURSY HANDLOWE

Dyrektora **Wacława Fidera**

porządek wykładów 15 Września

Bliższe informacje w firmie Boroń i Zablocki Aleja II № 23 od 5-6 wieczorem.

Jak ustalić walutę?

Sprawa waluty naszej spadającej coraz prędzej w otchłań nieodści wysunięcia się na pierwszy plan naszego życia społecznego. Przeszukując się ożywionej dyskusji, prowadzonej na ten temat w Sejmie i prasie, każdy uważy i obserwator spostrzeże za zdumieniem zupełnej dezorientacji opinii publicznej w tej tak ważnej kwestii. Przedewszystkiem mało kto zdaje sobie sprawę z przyczyn spadku waluty. Wsuwa się powszechnie jako przyczynę nierozstrzygnięte sprawy Śląskiej, przemyślnictwo marek, niemieckie machinacje i temu podobne rzeczy. A zapomina się o rzeczy najważniejszej — o tem, że rząd drukuje dzieńmi około pół miliarda nowych banknotów. Opinia publiczna nie zdaje sobie z tego sprawy, że przy podobnej gospodarce skarbowej nawet przy najkorzystniejszym dla nas rozwiązaniu sprawy Śląskiej, przy najszczepniejszym zamknięciu granicy, nawet przy najbardziej lojalnym zachowaniu się Niemców, waluta będzie tak samo spadała na łeb na szyję. Jest to skutek nieubłagano ekonomicznego prawa podaży i popytu, sprawiającego to, iż wartość każdego towaru i każdego anaku płatniczego spada zawsze, jeżeli rozporządza się nim w większym. Nawet srebro straciłoby swoją wartość, gdyby ilość jego wzrastała z taką szybkością, jak w obecnych czasach zwiększa się w obiegu ilość marek polskich. Pierwszym i koniecznym warunkiem ustalenia waluty jest zaprzestanie drukowania papierowych pieniędzy.

Chcąc to uczynić, trzeba państwu do starczy źródeł dochodu, ażeby ono nie potrzebowało uciekać się do maszyn drukarskich. Jak to uczynić? Przykład naszych sąsiadów wskazuje nam drogę, które do tego prowadzi: daninę majątkową i należycie opodatkowanie.

Rozpocznijmy od daniny majątkowej. Danina taka została przeprowadzona w Niemczech, Czechach, Austrii, i w sposób najbardziej radykalny. Każdy musiał oddać państwu część swojego majątku i to tym większą, im większy miał majątek. W Niemczech posiadacze wielkich majątków musieli oddać trzecią część! U nas niema nic podobnego. Wprawdzie Sejm uchwalił już drukownie denare, raz z okazji stemplowania banknotów, drugi raz w formie (bezsenowej zresztą) podatku przyzwoitego, ale klasy posiadające „potafrzły za każdym razem umożliwiły wykonanie tych uchwał. Dostało to tego, że pewien milion wiedeński starał się gwałtownie o obywatelstwo polskie, by uniknąć daniny majątkowej. Zobaczymy co może przynieść danina majątkowa w Polsce. Przedewszystkiem powinni ją zapłacić rolnicy, którzy wyszukują w niemożliwym sposób obecną sytuację ekonomiczną na swoją korzyść. Otóż b. Królestwo Polskie, k. Galicja i Poznańskie mają razem 12 i pół miljonów hektarów pól uprawnych. Umyślnie pomijam Pomorzanie, aby wywrócić uwagę na Pomorzańskiego posiadacza przy Niemcach i nie błąd pod uwagę

krasów wschodnich szińczonych przez wojnę. Z tego odrzucam jeszcze 2 i pół miliona hektarów ze względu na zakłady wojenne spowodowane przez sezonalność najład bołszewicki w Królestwie Konarowym i Małopolsce. Zostaje zatem 10 miljonów hektarów czyli 18 miljonów morgów roli. Rolnicy powinni złożyć państwu daninę co najmniej w ilości jednego korca (100 kilogr.) żyta z morgi. Nie snaczy to bynajmniej, żeby mieli tyle żyta dostarczyć rządowi, chodzi o to, żeby wpłacili z morgi tyle marek, ile kosztuje w wolnym handlu korzec żyta, to snaczy w chwili obecnej 7,000 mk. Taka danina nie sprawiłaby rolnikom najmniejszej krzywdy, a państwu przyniosłaby 126 miliardów mk. Wystarczyłoby to w każdym razie na pokrycie niedoboru budżetowego, który według obliczeń p. Stępczowski wynosi 80 miliardów. Ściągnięcie tej daniny dałoby już możność zaprzestania druku banknotów. A do tego przecież dochodzi jeszcze danina majątkowa z miast, której wysokość trudno jest ustalić, ale która z pewnością przyniosłaby kilkadziesiąt miliardów.

Zamiast tego p. Stępczowski podjął na nowo projekt podatku przyzwoitego, która już sama przez się jest nonsensem. W dodatku pan minister ma zamiar tak bardzo oszczędzać klasy posiadające, że z tego tytułu wypłynąłoby do kasy państwowej suma znacznie mniejsza od 50 miliardów. Taka operacja finansowa nie służy w niczem ciężkiemu poźnieniu państwa.

Jednorazowa danina majątkowa wystarczałaby na pokrycie niedoboru w ciągu jednego albo może dwóch lat. Dla utrzymania równowagi budżetowej na stałe ona rzeczywiście nie wystarczy. Potrzebny jest do tego racjonalny system podatkowy. Otóż obecny nasz system podatkowy oparty głównie na podatkach pośrednich (na węgiel, cukier, sól i t. d.), a oszczędzający skrupulatnie klasy posiadające, jest wręcz skandaliczny. Zwłaszcza agrariusze, ochranicy i chłopcy są faworyzowani w sposób niesłychany. Dość być przypomnieć, że oni płać podatku gruntowego z morgi w b. Królestwie 110 mk., a w Małopolsce 60 mk., to snaczy według obecnych cen w b. Królestwie 1600 gramów żyta, a w Małopolsce 900 gramów żyta z morgi.

Z powyższych wywodów wypływa, że ustalenie waluty i uszowanie finansów państwowych jest niemożliwe, dopóki uchwalęć i egzolsm klas, posiadających nie ustąpi miejsca zrozumieniu interesów państwowych.

D. Szymkiewicz.

Żywimy obcych a sami głodujemy. 20,000 gwał z Polski w Gdańsku

W niemieckim gdańskim dzienniku „Danisger Neuste Nachrichten” z dnia 7 września czytamy w dalsze ogłoszeń:

„20,000 żywych gwał z Polski natychmiast do sprzedania w Gdańsku etc. Rzecz ciekawa kto sprzedaje i kto udziela pozwolenie na tak snaczy wywód sąganieć, gdy w kraju panuje droższyna środków spożywczych?”

Obawy niemców o los G. Śląska.

Bytom. Niemcy przewidują, jak się zdaje, utratę obwodu przemysłowego. — Wynika to z tego, że różne swe biura przenoszą do innych, pewnych dla siebie miejscowości na G. Śląsku. W tych dniach przeniesiono biura likwidacyjne Heimstraucharów z Katowic do Kiszlejczy. Bank niemiecki w Bytomiu „Hansa” otworzył filię w Opolu dokąd w ra-

sie przysyłania do Polski wielkich maszyn przemysłowych przeniesie się całkowicie z Bytomia. Zarząd przedsiębiorstw hr. Schöwigla przeniosł swe biura z Bytomia do Gliwic. Filja Banku Reassy w Peczynie zmieniła firmę, aby pod inną nazwą mógł istnieć w tym mieście nadal pod panowaniem polskiem. — — —

Zjazd niemców w Łodzi wypowiedział się przeciw Polsce.

Łódź 12 | 9. Odbijający się tu zjazd Niemców z całej Polski, przy udziale 800 delegatów przeróżnych organizacji niemieckich, rozpoczął się zebraniem towarzyskim w sobotę, w którym uczestniczyli 8 wczorajem. W niedzielę o godz. 4 ej po południu odbyło się zebranie polityczne, na które przybył także gęście z Łodzi i okolic. Obecnych było ogółem 1,000 osób.

Zjazd witał redaktor „Neuer Lodzer Presse” dr. Berent delegat Bielska Matuschak, delegat z Pomorza i Wołynia. F. Matuschak stwierdził w swem przemówieniu, że w Bielsku przedtem Polaków nie było, pojawili się oni dopiero równocześnie z władzami polskimi. Delegat z Grudziądzki Prilnik posunął się tak dalece w swoim orędwiadaniu, że dał niedługożasnie do zrozumienia, iż Niemcy są mocno niezadowoleni, że pozostają pod rządami polskimi.

Dr. Masbad mówił o postulatach niemieckich, zaś przedstawiciel Pomorza Barczewski w swem skrajnie szowinistycznym przemówieniu, witałm huraganem oklasków, wyswał rodziców niemieckich do polegnowania „ ducha narodowego w dziełach, do stworzenia jednego wielkiego frontu niemieckiego w Polsce, ażeby przeciwstawić się zabiegom wynaradzawiania.

Następnie przemówił poseł Dittman, przedstawiając „bołszewicki” życia państwowego Polski i wzywając Niemców do jednoci.

Schwalone dwie rezolucje, z których pierwsza, swracająca się przeciwko reżymowi ułcowki.

Druga rezolucja mówi o dotychczasowych rządach w Polsce, którym zazucha skrajny szowinizm. Szowinizm ten, zdaniem Niemców, jest przyczyną dalszego go położenia państwowego.

Telegramy

Posilki włoskie.

Wiedeń. „Korrespondenz Harzog” donosi, że dalsze przybyło do Winienustąd pol batalionu wojsk włoskich. Wojska te są przesznaczone na Góry Śląk, pozostał jednak na razie w Winienustąd. W poniedziałek przybył do Rzymu włoski minister spraw zagranicznych dalia Toratit; wówczas spadnie decyzja, czy wspomnianie oddziały włoskie będą użyte przeciw Węgroi. Dalsze oddziały wojsk są w drodze.

Ostrzeżenie przed bankrutwem

Paryż. „Matin”, cmarując spadek marki niemieckiej, ostrzeża Niemcy, że bankrutwo państwa nie zwolni Niemiec bynajmniej od zobowiązań płatniczych wobec Sprzymierzoncy. Bankrutwo spowodowałoby tylko rozszerzenie kontroli nad Niemcami. Wrócić będzie się mówilo o błędnych Niemczech, ale i o bogatych Niemcach. Komisja odškodowania i Komisja gwarancyjna powinny natychmiast zastanowić się nad tem, jakie środki będą konieczne w razie bankrutwa Niemiec.

Ustąpienie Trockiego

Moskwa. Trocki przed wyjazdem na południe zgłosił dymisję ze stanowiska komendziera ludowego do spraw wojskowych. — Wyusza on na swoje miejsce bandytaturę b. dowódcę frontem południowym Frunzego, który przed dwoma miesiącami był uwieszony za spekulację. Frunza wespany został telegraficznie z Odasy do Moskwy.

Atak bolszewicki

Wiedeń. Pismo komunistyczne „Rothe Fahne” zamieściło pismo polskiego attaché wojskowego pułkownika Prochaska, z dnia 1 września r. b. do Poselstwa Węgierskiego. Pułkownik Prochaska prosi Poselstwo Węgierskie, aby zajęło się ochroną 150 wagonów szumnic, która zamówiona przez Rząd Polski w Wiedniu miała być wysłana do Polski. Z tego powodu atakuje „Rothe Fahne” Polskę i Węgry twierdząc, że Polska wraz Węgrami ma jakież tajne samłary.

Strajk górników na wypadek wojny

Kanien. Na kongresie związków zawodowych angielskich przyjęto rezolucję, wzywając wszystkie organizacje górnicze świata do ogłoszenia generalnego strajku, na wypadek gdyby ujawniła się jakakolwiek groźba nowej wojny światowej.

Węgry muszą oddać komitety zachodnie.

Paryż. Konferencja ambasadorów przelała posłowi węgierskiemu w Paryżu note, swracająca uwagę na akty gwałtów, których dopuścili się bandy i regularne wojska węgierskie w komitachach zachodnich Węgier, za które to wypadki odpowiedzialność będzie ponosił bezpośrednio rząd węgierski. Note żąda dalej, aby Węgry ewakuowały obie strony Węgier zachodnich, dodając przystawę, iż o leby powyższe żądanie nie zostały wykonane i Węgry trwały przy swym dotychczasowym oporze, w takim razie będą względem nich zastosowane środki przyzwoite w celu zabezpieczenia wykonania postanowień traktatu w Trianon.

Zaburzenia w Maroku

Paryż. Agencja Havasa donosi z Bu Denib (Marokko francuskie), że jeden z uczestów krajowych w liczbie 600 ludzi zaatakował linje francuskie i idealnie przesunął te linje o 15 kilometrów w kierunku do miejscowości Rich. Chwilowe powodenie powstańców zostało unicestwienie kontratakami francuskimi.

Aresztowanie komunistów.

Budapest. Wied. b. k. Policja aresztowała dalszej 18 osób, które utworzyły organizację komunistyczną robotników młodocianych. Organizacja ta uprawiała komunistyczną propagandę wśród młodsiety robotniczej. Nici tej organizacji sięgają do Wiednia.

Nowy spisek.

Kopenhage. Wolff. Berlińskie Tidende donosi z Helsingforsu, że w rosyjskiej flocie bałtyckiej odkryto nowy spisek; aresztowano 400 oficerów. Odkryte również spisek oficerski w Kijowie, gdzie aresztowano 180 osób. W Moskwie aresztowano 150 osób, które pozostawały w stosunkach z rozwiązanym niedawnie warchoczyjskim komitem ratunkowym.

Pożar Lepia

Minsk. W Lepiu wybuchł pożar, który strawił prawie połowę miasta; spłonęło około 300 domów. Przyczyną pożaru niewyjaśniono. Władze sowieckie wyznaczyły jakoby 100 milionów rubli sreb. na potrzeby pogarszające.

Zamknięcie szkół wyższych w Rosji.

Kopenhaga. Wolff, „Politiken“ donosi w telegramie z S. S. S. R. że rząd sowiecki zwołał kongres do Moskwy, w celu zreformowania szkolnictwa wyższego. Wobec tego, że studenci niekomunikowali stanowili większość, kongres rozwiązano i przedsięwzięto znaczną liczbę aresztowań. Dnia następnego studenci zgromadzili się przed uniwersytetem, nie sąc tablice z napisami: Żądamy uwolnienia kolegów. Niech żyje autonomizm uniwersytetów i t. d. Rząd sowiecki ze względu na bezpieczeństwo wszystkich wzeszchnie i przeprowadzenie reformy uniwersytetów, która umożliwi rządowi kontrolę nad wszystkimi wzeszchniami.

Katastrofa kolejowa.

Paryz. W sobotę o godz. 11 ej wykołał się pociąg popiesznij na linii Strasburg-Lyon odległości 15 kilometrów od Lyonu. Pociąg ten podał się z szybkością 80 kilometrów na godzinę i skutkiem nieostrożności stróżnicy przewrócił się trzy wagony trzeciej klasy i wagon bagażowy. 30 osób zabitych 65 rannych. Szczegółów brak.

Bolszewicy wykupują luksusowe towary

Warszawa. W ostatnim tygodniu zakupili bolszewicy w Warszawie za kilkanaście milionów marek wielką ilość towarów luksusowych, perfum itd. i innych zbytowych artykułów, które wysłano już do Moskwy.

Robotnicy garbarscy wystawili nowe żądania

Warszawa. Robotnicy garbarscy wystawili nowe żądania. Żądają oni 75 proc. podwyżki, urlopow dwu tygodniowych i t. d.

Obecnie robotnik plecowy w garbarni, a więc niewykwalifikowany, zarabia 28 tys. mk. tygodniowo; robotnicy wykwalifikowani zarabiają 25-30 tys. mk. tygodniowo; jeżeli zaś jest dostateczna ilość surowca, to przy 8 godzinnym dniu roboczym robotnik wykwalifikowany zarabia do 50 tys. mk. tygodniowo.

Ostatnie wiadomości.

Przesilenie rządowe Głębicki chce tworzyć rząd

Warszawa 13/9 EE. W ciągu trzech ubiegłych dni toczyły się narady stronnictw prawniczych co do kandydatury p. Głębickiego na prezesa ministrów. Grupy lewicowe nie powzięły jeszcze żadnych decyzji. Posel Głębicki wysłał do marszałka Trępczyńskiego list, w którym zawiadania, że s upowładnieniem klubu Zw. L. N. gotów podjąć się utworzenia gabinetu, jeżeli dojdzie do skutku większość sejmowa na podstawie nast. programu:
1. Jak najrychlejsze sążądzenie wyborów do nowego sejmu.
2. Naprawa stosunków walutowych przez wprowadzenie złotego polskiego.
3. Dprowadzenie budżetu do równowagi.
4. Ogłoszenie polityki przymusowej.
5. Jednosciana danina na rzecz skarbu.

Stanowisko klubów wobec Głębickiego

Warszawa. 13/9 E. E. W związku z projektem powołania p. Głębickiego na stanowisko prezesa ministrów „Wyswolene“ ogłosiło deklarację, obciążającą poparcia w dążeniu do najlepszych sposobów zwolania nowego sejmu. „Wyswolene“ zapowiedziało pozostanie obojętne przy uwzględnianiu konieczności państwowych. Na konferencji podprzewod. Witosa, Klub P. S. L. ostanowił nie brać udziału w rządzie Głębickiego. Propozycja marszałka Trępczyńskiego usunono podobno za prowokację.

Nota rządu sowieckiego

Moskwa 13/9 EE. Rząd sowiecki przesłał do Warszawy za pośrednictwem posła polskiego w Moskwy, p. Filipowicza, notę, w której oświadcza, że rząd polski popiera organizację przeciwwojenną, i domaga się wydalenia z Polski

działaczy anty-sowieckich. Rząd sowiecki zapewnił, że chce wykonać lojalnie postanowienia traktatu warszawskiego i dąży do wyważenia na szarych polskich, zawarte w ostatniej nocy do rządu sowieckiego. W końcu rząd sowiecki zapewniał, że zgadza się na wszelkie plany, mające się przyczynić do zrealizowania traktatu pokojowego.

Głosy prasy sowieckiej. Moskwa 13/9 EE. Urzędowe dzienniki sowieckie, jak „Iswiestia“ i inne, występują w ostrych artykułach przeciw Polsce, oskarżając ją, że nie chce wypełnić umów, zawartych z rządami sowieckimi.

Jak Rosja sowiecka traktuje pomoc zagraniczną?

Paryz 13/9 EE. Korespondent „Chicago Tribune“ donosi, że pierwszy transport żywności amerykańskiej, wysłany do Moskwy, został rozkradziony w okolicach Jamburga przez żołnierzy armii sowieckiej.

Ryga 13/9 EE. Rząd sowiecki nie odezwał dotychczas 100 wagonów, w których przesłano transport żywności dla głodującej Rosji. — Wobec tego wysłkę żywności do Rosji chwilowo wstrzymano.

London 13/9 EE. Koła angielskie mają podstawy do przypuszczenia, że rząd sowiecki zamierza nie dopuścić do dalszej pomocniczej akcji segrancji, a to przez odruczenie kontroli nad podziałem żywności, czego segrancja musiał się domagać.

Rząd bawarski ustąpił. Monachjum 13/9 E. E. Rząd K. K. ustąpił. (Ustępnie rządu bawarskiego pozostała prawdomówność w związku z nieporozumieniami, które wynikły pomiędzy rządem Rzeszy a Bawarią na tle dążeń separatystycznych Bawarii. Przep. Red.)

Wycieczka francuzów

Poznań 13/9 EE. W dniu wczorajszym przybyła do Poznania wycieczka, złożona z 80 francuskich przedstawicieli nauki. Powitali ją na dworcu przedstawiciele polskich star naukowych i rządowych.

Wycieczka finlandczyków

Warszawa 13/9 EE. Przybyła do Warszawy delegacja odcierców finlandzkiego. Delegacja przedstawiła się wieczoraj ministrowi wojny.

Murzyni a Francja

Paryz 13/9 EE. Na ostatnim kongresie rasy czarnej, odbywającym się częściowo w Paryzu, a częściowo w Brukseli, odrzucono wszystkie wnioski o charakterze komunistycznym. Kongres wyraził Francji wdzięczność za jej deklarację praw człowieka i obywatela, podkreślając, że tylko Francja stosuje te prawa do ludów murzynskich. Natomiast na kongresie krytykowano działalność cywilizacyjną Anglii i jej roszczenia kolonijne.

„Deutschland“ zatonął

London 13/9 EE. Angielski statek osobowy, zabrany niemcom „Deutschland“ skutkiem wybuchu zatonął w porcie Birkenham, (P. Red. Był to jeden z największych i najlepiej uzbrojonych okrętów oceanicznych. Tejmniczy wybuch jest niewątpliwie robotą niemiecką, co przypuszczają natęży, stwierdzi śledstwo).

Węgry górą

Wiedeń 13/9 E. E. Regularne wojska węgierskie obeszły już komitety zachodnich Węgier, opuszczone przez oddziały wojsk austriackich.

Włosi nie jadą na Węgry

Wiedeń 13/9 EE. Batalion wiozki, który miał być raszemo skierowany do Węgier zachodnich, odjechał w ub. sobotę na Górny Śląsk.

Stróża paskarzami ukrowymili „Przedsiębiorcy“

donosi Przed kilku dniami, z racji sfery cukrowej, aresztowani zostali w Warszawie pp. aszambelan pałepki Lossek i Winiowski, inż. Olgierd Lisowski i inż. Michal Giejstroz.

Obecnie nastąpiły nowe aresztowania. Dzięki energii komisarza arowskiego przy magistracie inż. S. Nowickiego ujawniono, że Związek sawodowy dozorców domowych (Lesano 48) wystawiający się w ministerium uprawiacji o pozwolenie na spowodowanie wagonu cukru z Posańca, samant się sprzedawać po umiarkowanej cenie członkom, puścił cu-

kler na paszek.

Widząc w tem niedorwolony apokalcj, władze sądowne osadziły cały szereg Związku dozorców domowych pod kluczem.

Z drugiego dnia obrad Zjazdu Narod. Zjednoczenia Ludowego.

Jak już donosiliśmy, drugi dzień obrad zjazdu N. Z. L. w Częstochowie rozpoczął się dalszą dyskusją nad wygłoszonymi referatami. Między in. przemawiał delegat z Pomorza, serdecznie witany długotrwałymi oklaskami, który przytoczył ciekawy przykład, jak to Pomorskie chce doprowadzić ojczyznę do osiągnięcia niezależności gospodarczej.

Oto rolnicy pomorscy uchwaili, aby każdy posiadacz znacniejszego obszaru rolnego na 100 morgów magd. (45 i pół morgi nowo-polskiej) przeszedł 5 morgów pod uprawę lnu i konopi oraz hodował kilka owiec na wełnę. W ten sposób polskiemu przemysłowi włókienniczzemu dostarczy się krajowych surowców; nie będzie się wtedy zwonić z segrancji, a w ten sposób uchroni się też walutę polską od snłki. Mówca prosi posłów sejmowych, aby tę sprawę wzięli do serca i odpowiednio ustawę, obowiązującą cały kraj, przeprowadzili.

Co do wolnego handlu — dobrze. Ale rolnicy muszą się sami dobrowolnie obłożyć podatkiem, przyspuśmy w wysokości 10 proc. od sum, osiągniętych ze sprzedaży zboża. Na Pomorsiu wszyscy rolnicy — wielcy i mali — zgodzili się na to, a sumy w ten sposób uzyskane, pozwolą zalać 100 miljardową lukę w budżecie. Rolnicy powinni pamiętać nie tylko o własnych korzyściach, lecz i o upośledzonych warstwach ludu miejskiego. W dalszym ciągu mówca wypowiedział się za koniecznością unifikacji Pomorza i Wielkopolski z resztą państwa, wychodząc z zasady, że pomorzanie uważają za swój obowiązek doprowadzić pozostałym dzielnicom w dźwignięciu się z dotychczasowego upadku ekonomicznego.

Przemówienie dzielnego pomorzana obywatela nagrodzono hucnym oklaskami i owacyjnymi okrzykami na cześć Pomorza.

Następnie, wityny oklaskami, poczył mówić poseł Skulski. Dał swiętą charakterystykę Sejmu, wakarzał jego nie przygotowanie, ale i dodatnie skutki pracy w dziedzinie kolejnictwa, administracji i wojskowości. Wykasał trudności ekonomiczne, z którymi musiało walczyć państwo, poczem przeszedł do charakterystyzowania prawicy i lewicy sejmowej, pozostałością czasuś intewali tłumacząc szkiełkość nie liczących się z niczem ataków na rząd, która w naszych obecnych warunkach są jednocześnie atakami na państwo polskie.

Nar. Zjedn. Ludowe, oparte na olbrzymiej większości umiarkowanego odziału ludu oraz inteligencji mało przesobą trudni się sadanie. Należy wierzyć, że jednak koncepcja silnego centrum w sejmie i w kraju zwycięży ostatecznie. Dalszejsza opozycja prawicy godzi w istnienie państwa. Samą negacją żyć nie można. Zastępa N. Z. L., że pod jego wpływem Pol. Stron. Ludowe poniechalo niebezpiecznych dla państwa prób tworzenia rządu centrowo-lewicowego. Ale wszelkie próby utworzenia rządu centrowo-prawicowego spadzły na niczem. Prawica za pomocą prasy i agitacji wlicowej stosowała system potwornej demagogii i oszczerstwa N. Z. L. Nie mogącie naczeplić ideał, eskalowano ludzi. To samo w stosunku do Nacelnika Państwa. Zrzucano N. Z. L. „bezwederym“. Tymczasem staliśmy tylko na stanowisku, że krytyka jest dorwolna, ale bezsensucić człowieka, stojącego na czele państwa, nie wolno.

Narodowe Zjedn. Ludowe uczynilo wszystko, aby połączyć prawicę do rządów, ale prawica nie uczyniła nic. Rząd Witosca podał się do dymizji, nie mogąc skutkiem tego oprzeć rządów na eserszych podstawach. Rząd nie mógł trwać dłużej. Opozycja prawicowa uprawiała łatne orgie, popierając jawnie strajk kolejowy, aby tylko zważyć Witosca.

Rząd który się utworzył musi naleć tak daleko idącąc pełnomocnictwa, aby mógł pokontrolić tych, którzy w sposób tak niezłyczny godzą w samo państwo. Dziś, gdy lewica chętny się z samgatu, a prawica stosuje tego rodzaju o-

pozycje, rząd centrowy, nie mogąc tego ukroczyć, musiał ustąpić.

W roku narodowej demokracji (Eglicch, Kerpsfeld, Grabski) był skarb polski. Poprawy finansów nie dokonano. Alcałą winę zwała się na innych. Występiny z wlokosiem, by zarządzić narady z udziałem najwybitniejszych fachowców segrancyjnych celem ustalenia programu sanacji stosunków finansowych. Mamy nadzieję, że autorzyet finansów segrancjancych podał. Bo jeżeli wianem, podzielami słami przedkwalifiozale się akcję tego rodzaju, natychmiast rozpocznie się krytyka i warcholstwo.

Tymczasem pozostawiamy prawicy możliwość objęcia rządów. Poprawy koncepcje rządu koalicyjnego. Poprawy każdy rząd, choćby się do niego nie wessil. Poprawy wszystkie konieczności państwowe bez względu na to, jaki się rząd utworzy po ustąpieniu centrowego rządu Witosca.

Po sprawozdaniu z działalności zarządu głównego dokonano wyboruów do zarządu stronnictwa oraz uchwalono rezolucje, które w szczególności podamy w jutrojszym nr. „Gońca“, poczem Jan Kowalski, prowadzący obrady sprędyście i umieżalnie, zamknął zjazd.

O godz. 5 po poł. uczestnicy zjazdu udali się na Jeanną Górę, zwiedzili klasztor oraz wystawę w parku.

Do szerszego wybrano między innymi ministra spraw wewnętrznych Rzeczkiwca, ministra B. dzielnicę pruskiej Tracji skiego oraz p. Skulskiego i in.

Największą sztuką jest dać spokój satuce. Największy mianie wyład ogarna, kiedy kłamię... zia.

Swiatła ma być wyższoz nad czlowiekim, że nie ma głow... od tak zwanych interesów.

KRONIKA.

— Posiedzenie Rady Miejskiej.

W czwartek 15 września r. b. o g. 7 i pół wieczorem, odbędzie się posiedzenie Rady Miejskiej.

Porządek dziennej zapowiada:
1. Wniosek Magistratu o wybór 3-ech członków i 3-ech zastępców do Komisji szacunkowej do wymiaru podatku dochodowego i majątkowego.

2. Wniosek Magistratu o przyjęcie od Państwa Polskiego pożyczki w wysokości 500.000 mk. na odbudowę Muzeum Hygienicznego.

3. Wniosek Magistratu z kosztorysem na budowę budoek strażniczych, na pogatkach miejskich.

4. Wniosek Magistratu w sprawie ubojdowania przez miasto Przystulka dla Baszmorych Dzięciel.

5. Statut pobierania podatku od widowisk i zabaw w m. Częstochowie.

6. Wniosek r. Federmana w sprawie ekcesyw przeciwydwockich w Częstochowie.

7. Wniosek Magistratu o dokonanie wyboru członka do Komisji Opiniodarczej Urzędu Skarbowego w sprawach sprzedaży nabożów alkoholowych.

— Zniesienie angielskiej soboty.

Na mocy uchwały Rady miastrow z dn. 10 b. m. snieszono t. sw. angielskiej soboty w biurach dyrekcji kolejowych.

— Odczyty M.P.S.S. Staremu miejscowego oddziału Związku Zawodowego Neuczyelnictwa Polskiego Sakół Średni odbędzie się we wreszniu szereg odczytów wybitnych prelegentów.

Pierwszy odczyt p. t. „O dziedziczności u człowieka“ miał w sapałkonej sali kolejowego teatru doceni Jakiolaskiego uniwersytetu p. Raabe w niedzielę 11 b. m. Odczyt dotyczył zagadnienia dziedziczności wogóle i u człowieka. Prelegent wyznał dotychczasowe poglądy na dziedziczność, oparte na teorii doboru i zmienności Darwina i Lamarcka, a wreszcie wyłożył gruntownie zasady współczesnej genetyki (mendelizmu). Naliczonych przykładach wakarzał na możliwości genetycznego wyjaśnienia dziedziczności u człowieka, np. barwny oczu, włosów, pewnych anomalii i usposobień do chorób dziedzicznych.

— Deputaty urzędnicze i robotnicze. W „Monitorze Polskim“ ogłoszono rozporządzenie Min. arowiauracji o arowiauracji pracowników państwowych.

Na mocy tego rozporządzenia specjalne normy żywocności (deputaty) dla pracowników państwowych wynoszą: miesiąc i osobę 1) magi — 5,6 kgr., 2) kassy — 0,6 kgr., cukru — 0,6 kgr.

Teatr PARYSKI

ul. Panny Marji № 19.

PROGRAM:

od poniedziałku 12-go do piątku 16-go Września 1921 r.

TAJEMNICZY CHINCZYK

Atrakcyjno-awanturyczny dramat w 6-ciu aktach.

W rolach tytułowych Mary Gourand oraz świetni akrobaci Harry Tex i murzyn Murzuk. — Rzecz dzieje się w Australji.

Anons: W następnej zmianie programu demonstrowany będzie niebywały sensacyjny obraz Cieszący się w największym Kino Itatrze „Colosseum” w Warszawie obrazem powstaniem pod tytułem **20.000 Mil żeglugi podmorskiej**

Teatr „ODEON”

Program od soboty dnia 10-go do środy dnia 14-go września 1921 r.

Wielki 2-u godzinny Program!

NIE ZABIJAJ!

MOTTO: Nie tylko czynem lecz i myślą zabijasz...

Potężny dramat psychologiczny w 6-ciu aktach,

z genialną odtwórczynią roli głównej **Aud Egede Nissen.**

Początek ostatniego seansu o godzinie 9-ej i pół wieczorem.

Dr. STEFAN PURSKI

Kilińskiego № 4. choroby skórne i weneryczne. Przyjmuje do 10-ej rano i od 8 — 7 po poł. w niedzielę i święta od 9—11 rano.

Dr. WŁ. KAHL

choroby kobiece akuszerja wewnętrzna. Przyjmuje od godziny 1—4-ej po poł. ulica Dąbrowskiego Nr. 5 (Szkoła) II piętra.

MICHAŁ GREJNIEC

ulica Panny Marji № 10. Telef. Nr. 250. Przyjmuje codziennie od 9-1 i od 2-7 wiecz.

Dr. STEFAN KON

Spec. akuszerja i choroby kobiece ulica Kościuski Nr. 26 tel. 409. Przyjmuje od 4—6 po południu.

FRYDERYKA HOCHSTIMA

Zakład Dentystyczny w CZĘSTOCHOWIE, ul. Centralna 6 m. 5. Absolwentka szkoły dentystycznej prof. Uniw. Jagiell. D-ra W. Łopkowskiego w Krakowie. Godziny przyjęć: od 10—1 i od 3—7 wiecz.

Wielki wybór

korów, wełny, oraz towarów bawełnianych poleca znana firma

J. Dawidowicz i S-ka

I Aleja 7, telefon 74. Sprzedaż hurtowa i detaliczna.

OFIARY.

- Na bledne dzieci m. Częstochowy. Dudek Ignacy Mł. 200.
- Na inwalidów. Kret Piotr Mł. 1000.
- Na szkołę handlową. Frak Ant. w restauracji warszawskiej Mł. 2000.
- Nie mogąc wziąć udziału w uroczystości poświęcenia Szkoły Handlowej składam mł. 500 Zygmunt Orłowski.
- Na potrzeby kulturalno-oświatowe. Z powodu zamknięcia wystawy obrazów Kazimierz Masło i Antoni Pawełski mł. 1000.
- Na czerwony krzyż. Wł. Praszczak przez Sąd Ukr. Akt 142/21 Mł. 500.

W dowód uznania dla Policji Państwowej, a w szczególności dla p. przewodnika Stanisza za oddanie zależącego mi zegarka ofiaruję na Czerwony Krzyż Mł. 1000 Gabriela Kawowa.

HANDEL WIN I towarów kolonialnych M. SZYBOWSKI

I-sza ALEJA № 14. Poleca: Herbatę i kawę najlepszych gatunków.

Kaucjonowane Biuro „Renoma”

Częstochowa, Kościuski 11, róg alei tel. 448. Przeprowadza kupna i sprzedaż nieruchomości miejskich, wiejskich, fabrycznych, interesów handlowych i przemysłowych, dzierżawy majątków wynajem wolnych lokali. Złatwiała zlecenia handlowe, lokaty i pożyczki kapitałowe. Na Pomorzu w Poznańskim i na Kresach są do nabycia majątki i interesy handlowe.

Zawiadomiam

Sz. Publiczność oraz Pp. Kupców tak miejscowych jak i zamiejscowych, ze **OTWORZYŁEM**

Hurtowy Skład Manufaktury

Skład mój mieści się II Aleja № 38, w brzmie II piętro m. 15. Sprzedaż hurtowa i detaliczna po cenach fabrycznych. Podając niniejsze do wiadomości mam nadzieję, że wielki wybór towarów oraz solidność i akuratność moja zjedra mi jaknajwiększą ilość klientów i ich uznanie.

Z poważaniem J. GOLDBERG.

Polskie Towarzystwo Handlowe

Kraków, Sławkowska 1.

Dostarcza wagonowo **żelazo** pochodzenia krajowego, przy krótkich terminach dostawy.

Zakład Kapielowy B-cł Kremaskich Strażacka № 4.

Podaje do wiadomości Sz. Publiczności, że po ukończeniu nowej studni artezyskiej i uzyskaniu wody miękkiej. Zakład czynny. Wany codziennie od godz. 8 rano do 9 wieczór. Za dnia w piątki i soboty od 11 r. do 9 wiecz.

DOKTOR PAWEŁ BRONIATOWSKI

ul. Panny Marji 21 (obok Teatru Paryskiego)

choroby weneryczne i skórne

Przyjmuje od 9—12 i od 4—7 po poł. Panie od 12—1 w południu.

Sprzedam dom murosowy 3 mieszkaniami i morgę ziemi przy placu fabrycznym Zawodzie Sachalin Palmowa 2

Zgubiono paszport wyd. przez magistrat m. Krzepice na imię Zyser Cece-lintus.

Skradziono białę zwolnienia wydaną przez Częstochowską P. K. U. na imię Polsk Franciszek

Do sprzedania zaraz garnitur mebli cały byty francuski i otomana Zakład Tapicerki II Aleja 31 Lappe.

Dr. Józef Kluczewski

b. ordynator kliniki akuszer. ginak. w Łazniu powrócił na stałe II Aleja 32 parter, prawa oficyna

Przyjmuje chorych od 9—10 i 4—6 pp.

Dr. med. E. Petrykat

choroby skórne i weneryczne

przyjmuje od godz. 5-tej do 8-mej w sobotę od 5 do 5-ej po poł. ul. Gen. Dąbrowskiego 6, I-sze piętro.

Nr. 10 **Przekonaj się!!!** Nr. 11

Wielki wybór **wykwintnego obuwia** damskiego męskiego i dziecięcego

Najnowszych fasonów lakierki, renifferowe, zamiszowe, skórko w różn. kolorów, prunelowe, białe, sandały, domowe pantofle.

Przyjmuje również obustanki. Ceny przystępne.

A. Szybelman

I Aleja Nr. 10.

UWAGA: Starsze fasony po cenach zniżonych.

Nr. 10 **Ogłoszenie.** Nr. 11

Z powodu konieczności przeprowadzenia czyszczenia i remontu koła orłur, doprowadzających wodę z rzeki nowej elektrowni przy ul. Olsztyńskiej na Zawodzie, co potrwa około 10 d. oddawanie prądu dla abonentów prywatnych zarówno do motorów jak i do świetlenia musi być ograniczone wyłączenie do ulic śródmieścia (Aleja 11 i Kościuski, Piłsudskiego).

Częstochowa, dn. 13 września 1921

MAGISTRAT.

„FLORA”

Pracownia ubiorów damskich i dziecięcych

Przyjmuje obstalniki z materiałów własnych i po wierszonych jak ródz niestpaside gotowe suknie bluzki i materjaly Ceny bardzo przystępne ul. Kościuski 19-a sklep z frontu.

Sprzedam maszynę „Slegera” w. wid. Wieluńska № 44 m. 6.

Pracownia obuwia przyjmuje obstalniki. Robota solidna, ceny przystępne

Jana 21 m. 15 A. Lyp.

Zgubiono paszport niemiecki na imię Andrzej Kula wyd. przez biuro pow. Częstochowskiego.

Osoba młoda inteligentna średnio bogata z braku znajomości przagnąć tę drogą inteligentnego młodzieńca z wyjątkiem cenienia Fotografja w labry pożądaną za wyjątkowej rękę słowo honoru. Anonimy Kosza. Ołery do Gońca Częst. pod „Inteligenta”.

Kilkanaście pudów pomidorów sprzedania częściowo lub razem po cenę przystępnych w Stradkoma 26 skł. spodyczay.

Dom z dużym piętrem sprzedania Zarzeka ul. Dziełna Nr. 7.

Potrzebna starsza inteligentna kobieta umiejąca zwać wychować dwuletniego dziecka Zgłoszenia ul. Kościelna 15.